

Sygn. akt III U 483/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	stażysta Sylwia Zarzecka Balcer

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 listopada 2018r. w Suwałkach

sprawy **Z. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

w związku z odwołaniem Z. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 30 sierpnia 2018 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od Z. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 483/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 30.08.2018r. przyznał Z. W. prawo do emerytury od dnia 24.07.2018r. tj. od dnia następnego po rozwiązaniu stosunku pracy. Wysokość emerytury obliczył zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1270). Jednocześnie organ rentowy wskazał, że nie ustalił prawa do ekwiwalentu za deputat kolejowy, ponieważ ostatnio przed nabyciem prawa do emerytury na podstawie art. 24 Z. W. nie był pracownikiem kolejowym.

W odwołaniu od tej decyzji Z. W. domagał się jej zmiany w zakresie odmowy przyznania prawa do ekwiwalentu za deputat węglowy, wnosząc o przyznanie mu prawa do tego ekwiwalentu. Podniósł, iż zgodnie z przepisami, pracownikowi kolejowemu korzystającemu z deputatu węglowego w czasie zatrudnienia i przechodzącemu na emeryturę z tego zatrudnienia, przysługuje deputat węglowy w formie ekwiwalentu pieniężnego. W jego przypadku takie zatrudnienie trwało od 27.09.1971r. do 23.07.2018r., ponieważ stale pracował w tym samym zakładzie pracy, gdzie otrzymywał deputat kolejowy. Początkowo była to (...), a od stycznia 1992r. (...)i od tego momentu zostały wstrzymane wszystkim pracownikom ekwiwalenty pieniężne za węgiel. W 2010r. nazwa zakładu została ponownie

zmieniona w (...). Jednakże przez cały czas był to zakład najpierw kolejowy, a następnie wydzielony z (...) w wyniku działań, reorganizacyjnych i prywatyzacyjnych podlegający przepisom kolejowym. Tym samym, przez cały okres zatrudnienia był pracownikiem kolei.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującego się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wskazał, iż zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 08.09.2000r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

Natomiast organ rentowy odmówił Z. W. przyznania ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy, ponieważ odwołujący ostatnio przed nabyciem prawa do emerytury nie był pracownikiem kolejowym.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje :

Odwaniania za uzasadnionego uznać nie można było.

Zgodnie z treścią art. 74 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 08.09.2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12.06.1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego. Świadczenie to przysługuje również emerytowi lub renciście, który pobiera emeryturę lub rentę z tytułu zatrudnienia w okresach równorzędnych z okresami zatrudnienia na kolei, oraz osobie, której przyznano kolejową emeryturę lub rentę w drodze wyjątku.

Natomiast w myśl ustępu 4 i 11 tego artykułu prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty, a prawo do pobierania ekwiwalentu pieniężnego ustaje lub ulega zawieszeniu wraz z ustaniem prawa do emerytury lub renty.

Prawo do deputatu węglowego jest więc bezpośrednio związane z pracą na kolei i przysługuje pracownikom pracującym na kolei oraz byłym pracownikom kolejowym, którzy na podstawie właśnie tego zatrudnienia nabyli emeryturę lub rentę. Tym samym, zdaniem Sądu, nabycie prawa do emerytury w oparciu o zatrudnienie wykonywane poza koleją, wyklucza skuteczne przyznanie prawa do deputatu węglowego. Nie zmienia tego fakt wcześniejszego wykonywania pracy na kolei, czy też pobierania renty kolejowej, gdyż jak wynika z ust. 11 ww. artykułu wraz z ustaniem zatrudnienia na kolei, czy też ustaniem prawa do renty kolejowej, ustaje prawo do deputatu węglowego. Co prawda art. 74 ust. 1 przewiduje możliwość nabycia prawa do deputatu węglowego byłemu pracownikowi kolejowemu również na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednak przepis ten nie może być interpretowany w oderwaniu do ust. 4 i ust. 11 tego przepisu. Zatem istotne jest ustalenie, czy przyznana emerytura w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, została ustalona na podstawie zatrudnienia kolejowego kiedy to prawo do deputatu węglowego przysługuje, czy też zatrudnienia poza koleją, co uniemożliwia nabycie prawa do tego świadczenia (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 07.03.2012r. sygn. III AUa 1699/11, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11.01.2011r., sygn. I UZP 4/10).

Jak wynika ze świadectwa pracy od 27.09.1971r. do 31.12.1991r. odwołujący urodzony (...) był pracownikiem kolei jako pracownik (...) i z tego tytułu był mu wypłacany deputat węglowy. Po raz ostatni taki ekwiwalent pieniężny za deputat

węglowy został mu wypłacony za miesiąc grudzień 1991r. Skarżoną decyzją odwołujący się nabył prawo do emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Nie było ono związane bezpośrednio z zatrudnieniem na kolei. Przy ustaniu uprawnień do tego świadczenia zastosowanie znalazły przepisy ogólne z ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a nie szczególne dotyczące pracowników kolei. Po 31.12.1991r. odwołujący się nie był uprawniony do deputatu i nie pracował na kolei i dlatego w jego przypadku nie było podstaw do zastosowania art. 74 ust. 1 i przyznania takiego ekwiwalentu do emerytury, gdyż świadczenie emerytalne nie wynikało wprost z pracy na kolei. Uprawnienie do deputatu węglowego nie przysługuje każdemu byłemu pracownikowi kolei, niezależnie od tytułu, na podstawie którego pobiera on emeryturę. Wbrew stanowisku odwołującego się przy ustaleniu uprawnień do deputatu istotne jest ustalenie czy zatrudnienie, na podstawie którego ustalono prawo do emerytury, uprawniało do deputatu węglowego, a nie sam tytuł nabycia świadczenia emerytalnego.

Emerytura kolejowa przysługuje albo z mocy art. 40 albo z mocy art., 50 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Aby otrzymać emeryturę kolejową z mocy art. 40 trzeba być urodzonym przed 01.01.1949r. , a odwołujący się urodził się (...)

Aby otrzymać emeryturę kolejową z mocy art. 50 warunki do uzyskania emerytury określone w art. 40 spełnić trzeba było do 31.12.2008r. Jednym z tych warunków określonych art. 40 jest osiągnięcie przez mężczyznę wieku 60 lat. Do 31.12.2008r. odwołujący się nie osiągnął jednak wieku 60 lat.

Podnieść tu należy, że unormowanie warunków do otrzymania emerytury kolejowej z mocy art. 50 uznane zostało przez Trybunał Konstytucyjny za zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok z dnia 22.06.1999r. K 5/99). Stąd wykładnia językowa tego przepisu jednoznacznie wskazuje, że osiągnięcie wieku 60 lat do 31.12.2008r. do otrzymania emerytury kolejowej z jego podstawy, nie budzi wątpliwości. Tak wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27.11.2013r. III AUa 596/13 i z tym stanowiskiem trzeba zgodzić się z racji na autorytet sądu wyższej instancji. Jakkolwiek inna interpretacja przepisu art. 50 jest zatem nieuprawniona.

Odwołujący się nie ma zatem prawa do emerytury kolejowej.

Mając więc powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc, orzeczono jak w punkcie 1 wyroku i oddalono odwołanie.

O kosztach rozstrzygnięto podstawie na podstawie art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.). Odwołujący się przegrał sprawę i stąd obowiązany jest uiścić koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego organu rentowego we wskazanej przepisami wysokości 180zł.

PW/mt